

Na pomoc!.. Umieram!.. Umieram!..

POLICJA Z REWOLWERAMI W RĘKU WYŁAMUJE DRZWI.— NIEZWYKŁA NIESPODZIANKA W MIESZKANIU ARTYSTKI.

Portier jednego z wielkich domów przy rue Jouffry w Paryżu został zbudzony koło północy przez lokatora z pierwszego piętra, który zbudzony, trzęsąc się z zdenerwowania, zawołał:

— Na miłość Boską!.. W mieszkaniu pani Cilon stało się nieszczęście.. Spieszmy na pomoc!

Istotnie z poza zamkniętych drzwi mieszkania artystki dramatycznej, pani Cilon, słychać rozdzierające serce okrzyki:

— Na pomoc!.. umieram!.. umieram!..

Portier usiłował wyłamać drzwi przy pomocy lokatorów, którzy wybiegli na schody, zbudzeni nagłe ze snu, drżący, przerażeni..

W mieszkaniu artystki ciągle ktoś wzywa pomocy:

— Na pomoc!.. umieram!.. umieram!..

Telefonicznie powiadomiono policję o wypadku.

Po upływie pięciu minut auto policyjne zairymało się przed domem. 10 policjantów pędziło co tchu po schodach na górę. Zabrano się do wyłamywania ciężkich drzwi co jednak szło opornie, ponieważ drzwi od wewnątrz były obite blachą i zaopatrzone w żelazne słaby.

Zaalarmowano tedy straż pożarną, która przybyła w sile 2 plutonów z drabinami pneumatycznymi.

W końcu dostano się do mieszkania po wybitu szyb w oknach i zdruzgotaniu żaluzji.

Dwaj policjanci z rewolwerami w ręku wkroczyli do salonu, gdzie na stole znajdowała się

klatka z piękną, różowo-zieloną papugą..

Kiedy ptak ujrzał policję, wrzasnął przeraźliwie:

— Na pomoc!.. na pomoc!.. umieram!..

Mieszkanie przeszukano skrupulatnie, jednakowoż nie znaleziono nikogo.

Policjanci zabrali klatkę z Papugą i zamierzali udać się do komisariatu.

Tymczasem przed domem na ulicy zebrały się tłumy publiczności, żadnej sensacji. Co chwila nadjeżdżały nowe auta ciężarowe z policją jak gdyby to chodziło o ratowanie życia setkom ludzi.

Papuga „przesłuchana“ w komisariacie, krzyknęła raz jeszcze:

— Na pomoc!.. na pomoc!.. umieram!.. więcej nie można było wydobyć z niej ani słowa.

Następnego dnia zgłosiła się na policję właścicielka papugi i rzecz całą wyjaśniła się.

Oto prostru aktorka poprzedniego dnia studiowała silnie dramatyczną rolę z nowej sztuki.

Pojętą w uczeniu roli artystki papuga przysłuchiwała się i widocznie, specjalnie zapamiętała, wtrącając, wielokrotnie powtarzane słowa:

— Na pomoc!.. na pomoc!.. umieram!..

Kiedy pani Cilon udała się na wizytę do swej przyjaciółki papuga ją „opowiadała“ sobie rolę pani, wołając tym samym dramatycznym tonem, jakiego używała artystka.

UWAGI NA CZASIE

Data 3-go b. m. w kinach Kurytybskich, Palacio Avenida został wyświetlony oddawna szeroko reklamowany film wytwórni rosyjskiej p. t. „Lot Orła“ (O vô da aguia).

Film ten miał być pierwszym w całej serii, z tak zwanego rosyjskiego tygodnia filmowego. Ponieważ miał być rzekomo osnuty na tle powstania 1863 roku, a nawet jako taki przez „Gazetę Polską“ propagowany pod nazwą „Królewski lot Białego Orła“ nie dziwiła więc że zadecydował wielu Polaków, którzy spodziewali się na ekranie zobaczyć przebieg ponurej lecz zarazem przepięknej i bohaterkiej części historii patriotycznej i niezłomnej dumy polskiej porobiorczej i ją między innymi poszedłem, lecz w kinie zamiast tych wszystkich spodziewanych wzniostych momentów, które oho! tragiczne, napełniałyby dumą serce każdego Polaka, ujrzałem jakiś podły, bolszewicki paszkwil, przedstawiający Polaków w najgorszym świetle, jako zdrajców sprzedawczyków, ciemiężycieli i lizusów całujących karzącą rękę ocala i bijących czołem przed towarzyską postacią Murawiewa „Wierzieliela“. Powstanie polskie z 1863 przedstawione zostało w tym filmie w najhulajnibniejszy sposób jako jakieś powstanie chłopów przeciw szlachcie i pańszczyźnie, bohaterowie powstania zamienili się w kanalie, wogóle film cały był tego pokroju, że ledwo z trudem dosiedziawszy do końca pełen oburzenia, piszę te słowa kilka na czasie.

Dochoód za czas sprawozdawczy wynosi 9.075\$500, a rochoód 8.619\$700 (w tej liczbie znajduje się suma 2.500\$000 spłaconych długów).

Biblioteka Związku liczy 1377 tomów; czytających osób było 74.

Komisja rewizyjna stwierdziła, że zgadzają się wszystkie rachunki.

W miejsce ustępującego z zarządu p. Rybackiego wydziałowego Związku powołano p. Edwarda Ziarnickiego, a na zastępcę sekretarza, w miejsce ustępującego p. Orzybowskiego powołano p. Marjana Śliwianego.

Pomiędzy innymi sprawami, p. prezes Lachowski apelował gorąco do członków, ażeby popierali sprawy teatralne przy Związku.

Należy zaznaczyć, że posiedzenie odbyło się w najlepszym porządku i spokoju; obrady toczyły się swobodnie i poważnie.

Zarządowi wyrażano szczere uznanie i obiecano popierać je gojwysilki i podejmowane prace.

Czytelnik! Poradź się!...
Czytelnik! Poradź się!...
Czytelnik! Poradź się!...

salne rozmiary. Będzie szczególnie okazałym symbolem chrześcijaństwa na kontynencie południowo-amerykańskim.

W celu uświetnienia uroczystego aktu odsłonięcia pomnika, który jest zaopatrzony w instalację elektryczną, projektowane jest oświetlenie go z odległości przez słynnego wynalazcę Marconiego.

LISTY TELEGRAFICZNE.

Szef Rządu podpisał dekret opracowany przez Ministerstwo Komunikacji, który postanawia utworzenie serwisu listów telegraficznych w ramach Urzędów Telegraficznych.

Listy telegraficzne nie mogą zawierać mniej niż 20 słów, przyjmowane będą o każdej porze dnia, a przesyłane będą w nocy i doręczane adresatowi w następnym dniu przed południem.

Opłaty listów telegraficznych będą uskuteczniiane według zwykłej taryfy.

CORAZ MNIEJ KUPUJE BRAZYLJA PSZENICZ ARGENTYŃSKIEJ.

Z Argentyny donoszą, że eksport argentyńskiej pszenicy tak w ziarnie jak i mące do Brazylii zmniejszył się poważnie w ubiegłym roku w porównaniu z 1929 rokiem.

W Rio de Janeiro zmarł Dr. Angelo Pinheiro Machado, brat generała Pinheiro Machado, deputowany federalny z Rio Grande do Sul.

W São Paulo z polecenia Ministra Sprawiedliwości zostały zawieszona dwa dzienniki „O Tempo“ i „Correio da Tarde“.

KURTYBYBA

PÓŁROczne WALNE ZEBRANIE ZWIĄZKU POLSKIEGO.

Ubiegłej niedzieli odbyło się w gmachu „Związku Polskiego“ półroczne walne zebranie członków „Związku Polskiego“.

W zebraniu zwołanem poraz drugi wzięło udział około 50 członków.

Posiedzenie zagał prezes p. Franciszek Lachowski.

Ze sprawozdań półrocznych sekretarza, skarbnika, bibliotekarza i innych członków piastujących urzędy Związku, wynika, że Zarząd odbył 12 posiedzeń już to zwyczajnych, już to nadzwyczajnych członków liczy obecnie „Związek Polski“ 327; w tym czasie przybyło 11 nowych członków.

Dochoód za czas sprawozdawczy wynosi 9.075\$500, a rochoód 8.619\$700 (w tej liczbie znajduje się suma 2.500\$000 spłaconych długów).

Biblioteka Związku liczy 1377 tomów; czytających osób było 74.

Komisja rewizyjna stwierdziła, że zgadzają się wszystkie rachunki.

W miejsce ustępującego z zarządu p. Rybackiego wydziałowego Związku powołano p. Edwarda Ziarnickiego, a na zastępcę sekretarza, w miejsce ustępującego p. Orzybowskiego powołano p. Marjana Śliwianego.

Pomiędzy innymi sprawami, p. prezes Lachowski apelował gorąco do członków, ażeby popierali sprawy teatralne przy Związku.

Należy zaznaczyć, że posiedzenie odbyło się w najlepszym porządku i spokoju; obrady toczyły się swobodnie i poważnie.

Zarządowi wyrażano szczere uznanie i obiecano popierać je gojwysilki i podejmowane prace.

Czytelnik! Poradź się!...
Czytelnik! Poradź się!...
Czytelnik! Poradź się!...

W sobotę wieczorem na ulicach stolicy Parany ludność urządziła wielką manifestację na cześć interwentora Stanu gen. Mario Tourinho, pragnąc w ten sposób wyrazić swą solidarność obecnemu rządowi Stanu.

Na placu Tiradentes wobec licznie zebranych tłumów przemawiał Dr. Arthur Juvencio Mendes, następnie Dr. Antonio Jorge Machado Lima, główny dyrektor Publicznego Nauczania.

Mówcy wyrażali uznanie dla działalności p. Interwentora i okazywali mu swą solidarność w dalszej pracy.

Po mowach na placu Tiradentes ludność urządziła pochód poprzez ulice Marechal Floriano, Quinze i Rio Branco do pałacu Interwentora, wznosząc po drodze okrzyki na cześć interwentora.

dobny sposób propagowała, do tego stopnia, że nawet fotografie z reklamami umieszczone były w polskich towarzystwach. Jedynym usprawiedliwieniem może być to, że p. redaktor „Gazety Polskiej“ nie wiedział co to za film, lecz w danym wypadku i nawet to go nie tłumaczy, gdyż w takich rzeczach jak rosyjskie dzisiejsze filmy lepiej być za ostrożnym, bo wiele osób nie znających dokładnie historii na taki film idzie, i ci z wielką dla ducha narodowego szkodą biorą wszystkie fałszowane fabry za dobrą monetę.

Rodacy! Powinniśmy bojkotować rosyjskie filmy, wytwórni „O vô da Aguia“. To będzie najlepszy nasz protest za otrzymaną obelgę. J. F.

MANIFESTACJE NA CZEŚĆ INTERWENTORA

W sobotę wieczorem na ulicach stolicy Parany ludność urządziła wielką manifestację na cześć interwentora Stanu gen. Mario Tourinho, pragnąc w ten sposób wyrazić swą solidarność obecnemu rządowi Stanu.

Na placu Tiradentes wobec licznie zebranych tłumów przemawiał Dr. Arthur Juvencio Mendes, następnie Dr. Antonio Jorge Machado Lima, główny dyrektor Publicznego Nauczania.

Mówcy wyrażali uznanie dla działalności p. Interwentora i okazywali mu swą solidarność w dalszej pracy.

Po mowach na placu Tiradentes ludność urządziła pochód poprzez ulice Marechal Floriano, Quinze i Rio Branco do pałacu Interwentora, wznosząc po drodze okrzyki na cześć interwentora.

Przed pałacem przemawiał do zebranych p. Interwentor gen. Mario Tourinho dziękując wszystkim za okazaną solidarność i prosząc o dalszą współpracę dla dobra całego Stanu i Republiki.

RAUL PERICLES SKAZANY NA 21 MIESIĘCY WIĘZIENIA.

Były dyrektor dziennika „Tribuna do Parana“ został skazany za oszczerstwa rzuczone na sędzię federalnego p. Affonso Penteado, na 21 miesięcy więzienia i zapłacenie grzywny w wysokości 15.000\$-000.

São Paulo

UWIEZIENIE NIEBEZPIECZNEGO BANDYTY.

Policji w Santos udało się uwięzić niebezpiecznego wtemywoza niejakiego Joaquim'a Francisco, narodowości portugalskiej, a znanego ze sprytności i zuchwałości w swym złośliwym, na całym świecie.

Telegramy

W Warszawie i Wilnie policja uwięziła licznych komunistów, którzy przygotowali

demonstracje na dzień 1-go sierpnia.

Z Warszawy donoszą, że rząd sowiecki oburza się na wiadomość, że w Argentynie uwięziono 160 funkcjonariuszy przedsiębiorstwa „Amtoarg“ oskarżonych o propagandę komunistyczną w Argentynie. Sowiety noszą się z myślą uwięzienia tyluż obywateli argentyńskich przebywających w Rosji.

W Argentynie tegoroczne zbiory pszenicy, inu, kukurydzy są barzo pomyślne.

Słynny wynalazca Edison Tomasz zachorował poważnie.

KURS PIENIĘDZY	
Złoty	1\$650
Funt Szwedzki	67\$000
Dolar	14\$500
Frank francuski	6\$98
Marka niemiecka	30\$250
Pez argentyński w złocie	10\$000
Urugwajski	4\$500
Lira włoska	71\$200
	81\$2

Wesoły kacik. NOWY SYSTEM.

No, profesorze, jak tam z pańskim nowym systemem przepowiadania pogody?

A doskonale, odownie. Jestem w stanie przepowiedzieć najdokładniej jaka będzie pogoda, tylko że dnia, na które przypada, niezawsze się zgadza.

FINANSISTA.

W Berlinie odbywa się przy przepelnionej sali zebranie ogólne pewnego wielkiego towarzysza przemysłowego. Dyrektor odczytuje sprawozdanie:

Nasz rok sprawozdawczy zamknął się niestety, stratą w sumie 675-088 marek i 18 fenigów.

Ile fenigów? — pyta swe go sąsiada akcjonariusz, który niedosłyszał końca zdania.

Nowy Wielki Słownik POLSKO-PORTUGALSKI (tom II)

opracowany przez ks. Józefa J. Górala, proboszcza w Abranches, jest już ukończony, liczy 800 stron, jest to znacznie obszarniejszy od tomu I-go. Wydrukowany na pięknym papierze, w silnej oprawie kosztuje 20\$. 2 zes. 210 Zamówienia przyjmuje „OSWIATA“, Curitiba — Caixa postal 155.

OBOHÓD „CUDU NAD WISŁĄ“ W SANTA CANDIDA

Towarzystwo Oświaty Ludowej imienia Św. Wojciecha na kolonii Św. Kandydy urządziło dnia 15-go b. m. obchód rocznicy zwycięstwa nad Bolszewikami „Cudu nad Wisłą“ na którą mamy zaszczyt zaprosić Szan. Towarzystwa polskie i zycznych Pańów Rodaków. Komitet.

Syfilis i Reumatyzm ELIXIR 914

Używając go zauważa się po kilku dniach: 1) Krew czysta, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia. 2) Zniknięcie przyszców, egamy wrzodów, swędzenia, ran jęczących i t. p. 3) Zniknięcie zupełne Reumatyzmu, bólow w kościach i bólu głowy. 4) Zniknięcie objawów syfilisowych wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis.

5) Złotądek i kiszi w doskonałym stanie bo „Elixir 914“ nie atakuje żołądka i nie zawiera joduretu.

Jest jednym lekiem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali, tudzież specjalistów w chorobach oczu i żołądkowych na tle syfilisycznym.

Marja Domańska Z DOMU WABERSKA

małżonka p. Józefa Domańskiego, znanego przemysłowca kurytybskiego w wieku lat 42 zmarła nagle na udar serca gwałtownie w wielkim smutku: matkę, babkę, krewnych i znajomych.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dzisiaj (środa) o godzinie 9-tej w kościele Św. Stanisława, a następnie odbędzie się pogrzeb.

Redakcja „Ludu“ składa pograżonym w smutku: mężowi p. Józefowi Domańskiemu oraz całej rodzinie wyraz współczucia.

ROLNICY!

Nasza Marka na naszych
NAWOZACH i MASZYNACH ROLNICZYCH
 Tak jak i imię **CASA HACKRADT** gwarantują
 Najlepszą jakość i ceny przystępne.

Szan. Rolnicy!

ZAWIADAMIAMY SZANOWNYCH ROLNIKÓW I NASZYCH
 ODBIORCÓW, ŻE POSIADAMY OGROMNY SKŁAD

Nawozów sztucznych Krajowych i Zagranicznych

POLECANY NAJLEPSZE NAWOZY. KTÓRE JUŻ DAŁY
 ZNAKOMITE WYNIKI

Renania - Fosfat Saletra Chilijska,
 Mączka z Kości marki „PARANA”
 MĄCZKA Z KOŚCISUROWEJ
 SPECJALNE MIESZANINY DO WSZELKIEJ UPRAWY
 ŻĄDAJĄCIE I ZWRACAJCIE SIĘ DO NAS O CENNIKI.

Fabryka Nawozów „Paraná” Albano Boutin & Cia.

Rua Boulevard Capanema N. 155

TELEFON 226 — Caixa Postal N 832. CURITYBA, PARANA

Kupuje się **KASZE** w każdej ilo-
 ści. Płaci się po 6000 za kwartę.
CASA NEW YORK
 Praça Generoso Marques N. 52 —
 Curitiba

— 28 —

działu Oświatowego C. Z. P. w Bra-
 zylji.

2) Zadaniem Sekcji jest koordy-
 nować pracę zespołów śpiewających
 i muzycznych, troszczyć się o ich roz-
 wój oraz powoływać do życia nowe
 placówki na terenach, mających od-
 powiednie warunki.

3) Sekcja współpracuje z po-
 szczególnymi ośrodkami przez ko-
 rrespondencyjne udzielanie rad, wska-
 zówek i t. p. przez dostarczanie lub
 pośrednictwo w nabyciu potrzebnych
 materiałów dla chórow, orkiestr, przez
 kierowanie na czasowy pobyt specja-
 listów w wypadkach, wymagających
 ich obecności, przez organizowanie
 konkursów regionalnych i ogólnokra-
 jowych.

4) Sekcja prowadzi prasowy
 dział informacyjny, sprawozdawczy i
 propagandowy.

5) Sekcja organizuje dla kierow-
 ników zespołów (wzgl. kandydatów)
 kursy dokształcające samodzielnie lub
 przez uzupełnianie odpowiednimi
 przedmiotami programów kursów
 nauczycielskich, teatralnych, oświate-
 wych i t. p.

6) Całością prac sekcji pro-
 wadzi kierownik wraz z członkami,
 przyczem podział funkcji odbywa się
 na podstawie wspólnego porozu-
 mienia.

7) Kierownika mianuje corocznie
 Wydział Oświatowy, członkowie zaś
 wchodzić do sekcji na skutek zapro-
 szeń lub drogą kooptacji.

8) Sekcja posiada w Wydziale
 Oświatowym własne konto budżeto-
 we do wysokości sum preliminowa-
 nych wraz z dochodami nadzwy-
 czajnymi.

9) Kierownik sekcji administruje
 jej majątkiem oraz jest odpowiedzial-
 ny za całością prac przed Wydzia-
 lem Oświatowym.

Przy podziale funkcji p. Z. Cho-

rośliczka — dyrygentka chóru im. St.
 Moniuszki, objęła dział prasowy p. Ru-
 slecki, dyplomowany specjalista —
 dział pieśniarski, p. W. Neuman —
 wybitny muzyk-kompozytor — dział
 orkiestrowy i p. J. Żaczkowski —
 inicjator idei stworzenia sekcji —
 dział ogólny (administracja, kontakt
 z poszczególnymi ośrodkami, informa-
 cje i t. p. Równocześnie p. Żaczkow-
 ski objął czynności kierownika sekcji.

Postanowiono też w najbliższym
 czasie nawłażyć łączność i zaprosić
 do współpracy w charakterze członków
 korespondentów szereg osób czyn-
 nych na polu pieśniarsko-muzycznym.

Sekcja urzęduje przy Wydziale
 Oświatowym C. Z. P. w Kuritybie —
 ul. Carlos de Carvalho 370. Adres
 pocztowy: Curitiba — caixa po-
 stal 412 — Sekcja Chórow i K. M.
 przy Wydz. Oświatowym.

Przewodniczący Wydziału
 (—) Wł. Radomski.

Książki bibliograficzne

KSIĄŻKI NADANE

• Psychologia wieku dojrzewania —
 S. Baley. Książnica Atlas, Warszawa.
 Nowy świat 10. Gena 11 zł.

Jest to pierwsza w języku polskim
 monografia, omawiająca w sposób sy-
 stematyczny omawiającą zagadnienia z zakresu
 psychologii okresu dojrzewania, przy-
 czym autor uwzględnił także ostatnią
 fazę dziełnictwa jako wstęp do pozna-
 nia psychiki okresu przejściowego. Wo-
 bec dużego zainteresowania, którym za-
 gadnienia powyższe cieszą się obecnie
 zagranicą i u nas, książka ta wypełnia
 dotkliwą lukę w polskiej literaturze psy-
 chologicznej.

Będzie ona pożyteczną lekturą dla
 osób, przygotowujących się do zawodu
 nauczycielskiego, zwłaszcza na terenie
 szkół średnich, dając im możliwość za-
 poznania się z psychiką młodzieży odda-
 nej im w przyszłość w opiekę; z tych
 samych względów może ta książka liczyć
 na zainteresowanie ze strony nauczycieli
 szkół powszechnych. (Przyp. Red.) Książ-
 kę przekazano Bibliotece Zrzeszenia.

Mala Real Ingleza

H. Chieftain 17 Sierpnia do Rio
 Madeira, Lissabon, Leixões (via Lis-
 sabon), Vigo, Oherbourg i Southam-
 pton.

Do Montevideo i Buenos Aires:
 H. Princess 11 Sierpnia
 Arlans 17
 H. Brigade 25
 Asturias 29

Z Santos do Europy:
 H. Chieftain 17 Sierpnia
 Darro 24
 Arlans 29
 H. Princess 31

Sprzedaje się sztytarty 3-ciej klasy
 do Europy: jak do Polski, Lotwy,
 Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Au-
 striji, Rumunji, Besarabji.
 Informacji udziela Agencja:

Cia Marte

Rua 15 de Novembro 257-261—
 Caixa postal 220—CURITYBA

SZEWCY!

Jeżeli potrzebujecie dobrego a tanie-
 go materiału do wyrobu obuwia, to uda-
 cie się do fabryki obuwia i przedmio-
 tów artystycznie wyrobionych ze skór, a
 znajdziecie wybór cholewek i przyszyw-
 na obuwie, obcasów, zółwek ewięków,
 sztyftów, kółków i wogóle wszelkie ma-
 terjały wchodzące w zakres szewstwa po-
 cenach bardzo niskich.

JULIO O. KROEHN
 Rua André de Barros 52 dawniej
 Rua Misericordia.

Bank Francusko - Włoski dla Południowej Ameryki

Ulita 15 de Novembro — Róg 1-ro de Março
 Curitiba

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100 MILJONÓW
 FUNDUSZ REZERWOWY Frs. 137 MILJONÓW

38 Filje w Brazylii, Francji, Argentynie, Urugwaju, Chile i Kolumbji.
 Korespondent oficjalny Skarbow francuskiego i włoskiego.

Załatwia wszelkie operacje Bankowe na najlepszych
 warunkach.

Podjekuje się przysyłek pieniężnych do Polski w złotych
 i w każdej innej walucie za pośrednictwem następujących banków:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa.

Filje: Baranowice, Będzin, Brześć n/ Bugiem, Czeszochowa, Kalisz,
 Katowice, Kowel, Kraków, Łódź, Lublin, Lwów, Plock, Poznań, Ra-
 rowne, Sosnowiec, Wilno i Włocławek i korespondenci we
 wszystkich miastach polskich.

Bank Francusko - Polski, Paryż

Filje: Czeszochowa, Gdańsk, Katowice, Łódź, Poznań i Warszawa.

Wyborowe wędliny polskie i kiszki kaszane

POLECA Stanisław Jezierski

przy ulicy BARAO DO RIO BRANCO N 304, róg ul. PEDRO IVO

ZNAWOY PIWA WOLA DZIS PIÓNOWE, SEYNNNE JASNE
 Z WSPANIAŁEJ FERMENTACJI TAK ZWANE PIWO

CORÒA

które ma dobry smak i kosztuje tylko tuzin flaszek 11\$000.
 Piwo dostarcza się do domu.

Adres:

CERVEJARIA CRUZEIRO — Telefon 751 i 495

NASZA SZKOŁA

DODATEK OŚWIATOWO-PEDAGOGICZNY DO „LUDU”
 Organ Zrzeszenia Naucz. S. P. w Brazylii pod redakcją Wł. Radomskiego

Opieka nad językiem ojczystym, jej środki i sposoby

Język nie jest osobnym przed-
 miotem, ale jest wytworem myśli
 ludzkiej z pomocą narzędzi mownych
 objawianym i dlatego ściśle złączo-
 ny z człowiekiem. Opieka nad języ-
 kiem jest tedy właściwie opieką nad
 ludźmi, a więc np. nad wszystkimi
 Polakami, używającymi języka pol-
 skiego. Jest to tedy opieka trudna i
 nie można sobie nawet pomyśleć,
 aby ją można było wykonać dokła-
 dnie i w zupełności.

Ale ludzie używają języka dwo-
 jako: w mowie i na piśmie. Mowa
 codzienna nie może być przedmiotem
 jakiegokolwiek kontroli z powodu niemoż-
 liwości ujęcia jej w pewne granice;
 można tylko indywidualnie karcieć jej
 niezrozumiałość, bo przecież porozu-
 mienie się jest jej jedynym celem.

Inaczej rzecz się ma z mową
 pisaną i t. zw. językiem literackim.
 Lubo ogarnięcie wszystkiego, co się
 pisze, i skontrolowanie jest również
 niemożliwe, możliwe jest natomiast
 do pewnego stopnia skontrolowanie
 tego wszystkiego, co się drukiem pu-
 blicznie ogłasza. Zarówno tedy ogło-
 szenia, druki zawodowe, dzienniki i
 czasopisma, podręczniki i literatura
 piękna i naukowa — wszystko to
 jest przystępne dla każdego i jeżeli
 zawiera niewłaściwości lub błędy, mo-
 że być poddane krytyce.

Ale również do pewnego tylko

stopnia. Gdyż nie tylko jeden czło-
 wiek nie potrafi przeczytać kilku dzien-
 ników codziennie i wyszukać w nich
 zbrodni językowych, ale nawet stu
 ludzi tego by nie dowodziło, a cóż do-
 piero, gdyby szło o skontrolowanie
 wszystkiego, co się z druku codzien-
 nie pojawia.

Nie wszyscy też ludzie choć na-
 wet światli i chętni, którzyby się
 wpręgnęli do takiej pracy, mają ten
 sam stopień wykształcenia i tę samą
 na usterek językowe oszczędność. Musiał-
 by być znowu ktoś — niejedna oso-
 ba — któryby, wytknięcia do wspólnego
 doprowadził mianownika.

Zatwo tedy opiekować się czy-
 nami ludzkimi i karcieć a nawet kara-
 rać wyślepki i zbrodnie, mając ko-
 deks karny i egzekutywę. Dla języka
 można utworzyć tylko co pewien
 czas kodeks ortograficzny; kodeks
 poprawności i czystości ułożyć tru-
 dno, a jeszcze trudniej przestępów i
 winowajców karcieć czy karać, nie
 mając egzekutywy. Zresztą nie na
 wiele toby się przydało, i dlatego w
 żadnym narodzie nie znajdujemy try-
 bunałów językowych, ale wszędzie
 spotykamy towarzystwa, pisma, książ-
 ki z radami, kąciki językowe w pi-
 smach codziennych i t. p., co wszystko
 nie powinno przeszkadzać rozwojowi
 języka, ale mu ułatwiać normal-
 ny i prawidłowy postęp. Bo nie gra-

Sklep

Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarza, Spółka Tomasz Kubis

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkta krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRACA CORONEL ENNAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO — CURITYBA

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA

DR. JORGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N 25 — Curitiba.

Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie salicylanu i amoniaku x przy osobach cierpiących na płuc. — Nowoczesny aparat Roosa. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe promienie sponeczki, Zyskokopa It. 4. — Przyjmuje od godziny 10-ej do 11 rano i 4-5

POLSKI HOTEL

HOTEL MARTINS

Właściciel: M. Jaruga

RUA RIACHUELO N. 144 — CURITYBA — Paraná

Naprzeciw Pałacu Muzycznego róg Placu Dr. Gen. Marques Caixa Postal 488 — Tel. 989.

Kuchnia pierwszorzędna. — Urządzenie wspaniałe w modnym żelazo-betonowym pałacyku z wszelkimi wygodami i higieną. 60 pokojów urządzonych z komfortem. — Ceny przystępne.

„A Vencedora”

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się że są najtańsze najlepsze w Kuritybie. FRANCISZEK LACHOWSKI Curitiba — Rua Cabral N 451 — Curitiba

SPRZEDA SIĘ PLACE ogrodzone w różnej objętości w miejscowości Juveve obok Country Club i Villa dos Funcionarios. Światło, woda, kanalizacja, tramwaj na miejscu. Informacji udziela się przy Rua 13 de Maio 108

SKŁAD MEBLI

Firmy:

JAKÓB KOZIEN

RUA SÃO FRANCISCO 64

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kredensy szafy, kuchenne, sofy, kanapki t. p. powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach.

Praktyka ogólna.

Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pecherza i włosów.

Klinika dla dzieci. — Leczy Żylaki oraz rany na nogach bez operacji.

Leczy sztucznie promieniami Diatermia

Konsultorium i rezydencja:

Rua 15 de Novembro 35. Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-ej do 6-ej.

Rezi: Rua Comendador Araujo 970 —

Telefon 424

Dla młynarzy

Dostarczymy różnej marki, jedwabie na cylindry, kamienie tutejsze i Francuskie, wogóle całe instalacje do młynów, lub też częściowo.

Na żądanie wysyłamy ceny i plany budowy.

Sociedade Technica de

Reprezentações

Rua Candido Lopes N 66,

Caixa postal 299. — Curitiba, Paraná

Dr. CARLOS HERRERA, Lekarz

Specjalnie leczy oczy, uszy, nos i gardło. — Konsultorium Pharmacia Corra, Rua Marechal Floriano N 287. —

Telefon 319. Od godziny 8-ciej do 5-tej.

Rezydencja: Rua Visconde de Nacar 58 — Telefon 888.

Farby BAYER

są najlepsze

do farbowania wszelkich materiałów

CARLOS LUHM — Rua Riachuelo 161 — CURITYBA

„Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

KOMPANJA OKRETOWA PODEJMUJE SIĘ SPRZEDAŻY BILETÓW BEZPOŚREDNIO DO KAŻDEGO MIASTA W POLSCE i odwrotnie bilety chomada z Polski do Brazylii.

JEDNOLITA TRZECIA KLASA.

Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną.

Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI.

Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela

P. TEOFIL G. VIDAL

Curityba -- Rua 15 de Novembro 605

Paraná

Pierwszorzędny Polski Skład Artykułów Spożywczych

Władysława Józefa Brzezińskiego

przy RUA IGNACIOLUSTOZA 41, róg RUA DUQUE de CAXIAS

Każdy chce kupić dobrze i tanio a zwłaszcza w czasie kryzysu. Otóż w moim składzie można kupić tanio i dobre artykuły spożywcze jak: cukier, mąkę, ryż, ziemniaki, otręby i dużo innych artykułów w ten zakres wchodzących. — Najrozmaitsze napoje krajowe i zagraniczne. — Narzędzia kuchenne stołowe; narzędzia do uprawy ogrodów.

Posiadam artykuły tylko w najlepszym gatunku i sprowadzam je bez pośredników za gotówkę i dlatego mogą sprzedawać je bardzo tanio. Proszę odwiedzić mój skład.

Władysław Józef Brzeziński.

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „LUDZIE”

Spróbujcie i oceńcie piwo CURITYBANA z Atlantyki

— 26 —

matyka uczy języka ojezystego, ale ze zjawisk tego języka, dostrzeżonych i stosownie ugrupowanych, tworzy się gramatykę.

Wśród różnych sposobów uchronienia języka ojczystego od zwyrodnienia i zdżyczenia, a zwłaszcza od zachwaszczenia obojęzną, najmniej zwraca się uwagę na szkołę i jej wielkie w tym względzie zadanie. Bo skoro dżesko przynosi do szkoły za ledwo rozwinięte narzędzia mowne, a szkoła dopiero rozwija jego słowotwórczość, uczy go wyróżniać wyrażenia gwarowe od literackich, daje mu zaczątki stylu a przedewszystkiem uświadamia jego mowę i uczy wyrażać swe myśli i uczucia — to niezawodnie najlepszym sposobem, wdronienia w społeczeństwo poprawności językowej i wytworzenia poczucia językowego jest szkoła na wszystkich stopniach, a więc szkoły niższe, jak jeszcze w większej mierze szkoły średnie i akademickie.

O tej prawdzie aż nadto jasnej.

i oczywiście zapomina się z wielką szkodą dla języka. Gdybyśmy o niej pamiętali, nie byłoby nauczyciela, któryby nie dbał skrupulatnie o poprawność swej mowy, tak w wykładzie szkolnym, jak i w prywatnej rozmowie, nie byłoby podręczników rojąjących się od błędów stylistycznych, a zwłaszcza od zachwaszczeń obcych.

Opieka każdej szkoły a przedewszystkiem każdego nauczyciela, nad językiem ojezystym, wydalaby w krótkim czasie wspaniałe wyniki, pokolenie wychowane w takiej szkole nie tylko samo dbało o poprawność, ale przez wyrobione poczucie, kępiłoby gdzieby tylko było można, wkorzenie błędy i nie dozwoliłoby nawet poczytnym dziennikom pisać polszczyzną niepoprawną.

Taką opiekę polecamy naszym szkołom, bo one jedne mogą stać się trybunatami poprawności językowej.

B. Zawiliński
Poradnik Językowy.

NOWA PLACÓWKA

W wyniku uchwał I-go Sejmiku C. Z. P. w Brazylii przybywa nam nowa placówka. Jest nią zorganizowana w dn. 16 lipca bież. r. Sekcja chórow i kultury muzycznej.

Szczegóły dotyczące zadań i celów tej Sekcji podane zostały dość obszernie w prasie. Na tem miejscu chodzi nam głównie o jeden z podstawowych momentów pracy kulturalno-muzycznej a mianowicie o kwestję współdziałania polskiego nauczycielstwa w Brazylii. Nie ulega wątpliwości, iż dotychczasowe poczynania a także i uzyskane rezultaty w tej dziedzinie są w lwiej części zasługą niestrudzonych, często śród fatalnych warunków prowadzących swe dzieło,

nauczycieli. Praca nasza jednak była rozproszoną a rozwój jej w dużej mierze zależał od przypadku. Walczyliśmy z trudnościami, między którymi nie ostatnią był brak instytucji, mogącej okazać minimalną bodaj pomoc w postaci śpiewników, harmonizacji pieśni, wskazówek metodycznych, wzorów programowych na uczystości i t. p. W tej sytuacji trudno też było liczyć na poważniejszą pomoc z zewnątrz, gdyż wobec braku jakiegokolwiek spójni dla poszczególnych ośrodków, wobec niestnienia placówek, któreby zdolną była częściowo choćby reprezentować lokalne warunki, wreszcie wobec braku dokładniejszych danych, potrzeby nasze

— 27 —

w dziedzinie śpiewaczo-muzycznej jako niezmane, zarówno u miejscowego społeczeństwa, jak i w starej Macierzy, należyte zrozumienia i poparcia obudzić nie mogły. Nadszedł jednak czas, aby, idąc z duchem czasu i z duchem potrzeb życiowych, ruszyć z miejsca i na tem polu. I szły Sejmik C. Z. P. w Brazylii docenił sprawę kultury śpiewaczo-muzycznej, przekazując Wydziałowi Oświatowemu cały szereg wniosków, w wyniku których zorganizowana została Sekcja Chórow i Kultury Muzycznej. Prace jej znajdują się obecnie w stadium organizacji. Niezależnie od tego już jest uruchomiony dział pomocy, informacji i prasowy.

Jednakże, aby Sekcja mogła wywiązać się ze swego zadania, koniecznym jest poparcie jej zamierzeń przez wszystkie ośrodki, posiadające zespoły chórne. Ponieważ przytem działalność kulturalno-oświatowa z natury rzedoży opiera się na nauczycielstwie, jako poniekąd powołanem do tego zawodowo, przeto nie ulega wątpliwości, że z tej właśnie strony dążenia Sekcji spotkają się z należyty odzewem. Narazie prace nasze pójdą w dwóch kierunkach: 1. udzielanie pomocy w ramach rozpo-

ządzalnych środków oraz 2. gromadzenie informacji i danych o warunkach poszczególnych ośrodków, na której to podstawie Sekcja zwróci się o poparcie i współpracę Macierzy. Rozestany kwestjonariusz ma być tym zbiorem wiadomości, którym jako podstawą Sekcja posługiwać się będzie w swych zamieszczeniach ogólnych. Niema więc potrzeby uzasadniać, że dokładne jego wypełnienie zdecyduje o kierunku, rodzaju i rozmiarach współpracy, jaką Sekcja już teraz i w najbliższej przyszłości rozpocznie z poszczególnymi ośrodkami.

Akcja Sekcji zdążyć będzie do podniesienia ojczyściej kultury śpiewaczo-muzycznej na poziom odpowiadający stanowi naszego narodu w rodzinie kulturalnych ludów. Pole pracy leży przed nami odłogiem. Trzeba je uprawić i użyźnić. A tego dokonamy tylko wspólną, mrowczą i zorganizowaną pracą.

J. Żaczkowski Kierownik Sekcji.

Uwaga: We wszelkich sprawach, dotyczących czynności Sekcji należy zwracać się pod adresem: Curitiba caixa postal 412, Sekcja Ch. i K. M. przy Wydziale Oświatowym.

KOMUNIKAT

Wydziału Oświatowego C. Z. P. w Brazylii w sprawie powołania do życia Sekcji Chórow i Kultury Muzycznej.

Na skutek uchwały Wydziału Oświatowego odbyło się w dniu 16 lipca rb. w lokalu Zrzeszenia Nauczycielskiego zebranie organizacyjne sekcji chórow i kultury muzycznej, w którym uczestniczyli pp. Wł. Radomski — przewodniczący Wydziału Oświatowego, p. Barbara Hessłowa — sekretarka W. O. oraz zaproszeni do udziału w pracy organizacyjnej

p. Z. Chorońska, p. Rusiecki, p. Wł. Neuman i p. J. Żaczkowski.

Po zreformowaniu i umotywowaniu; potrzeby, celów i zakresu działalności nowotworzonej sekcji przez p. J. Żaczkowskiego, wywiązała się dyskusja, w wyniku której ustalono następujące zasady organizacyjne sekcji chórow i kultury muzycznej:

1) Sekcja działa z ramienia Wy-